

**Najvyšší súd
Slovenskej republiky**

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého (toho času plnoletého) **D. H.**, nar. X, bytom B., dieťa matky **M. Č.**, bytom B. a otca **T. H.**, bytom B., zastúpeného JUDr. S. M., advokátom so sídlom v B., **o zvýšenie výživného na maloleté dieťa**, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 25 P 99/2009, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 14. júna 2011, sp. zn. 11CoP 58/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava IV rozsudkom z 9.12.2010, č.k. 25 P 99/2009-333 zveril v tom čase maloletého D. do osobnej starostlivosti matke, otcovi určil povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 250€ mesačne počnúc dňom 9.9.2009; zročné výživné za obdobie 9.9.2009 do 9.12.2010 vo výške 2.700 € povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 75 € mesačne spolu s bežným výživným počnúc 1.1.2011; vo zvyšku návrh matky (na vyššie výživné) zamietol a zrušil rozsudok Obvodného súdu Bratislava IV z 21.10.1994 č.k. 13Nc 137/94-9.

Na odvolanie oboch rodičov Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 14.6. 2011, sp. zn. 11CoP 58/2011 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu v tom čase už plnoletého D. sumou 250 € mesačne počnúc dňom 20.5.2009, zročné výživné za obdobie od 20.5.2009 do 31.5.2011 vo výške 4.296,72 € povolil otcovi splácať v 50 € mesačných splátkach spolu s bežným výživným počnúc 1.6.2011.

V odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že dôvodné je len odvolanie matky v časti vzniku vyživovacej povinnosti otca. Na rozdiel od súdu prvého stupňa posúdil vznik vyživovacej povinnosti otca od 20.5.2009 (od podania návrhu), keď v máji 2009 neprispel žiadnou sumou a od júna 2009 prispieval len sumou 75 €, v nadväznosti na to určil aj výšku zročného výživného a keďže D. v čase rozhodnutia odvolacieho súdu už nadobudol plnoletosť, otcovi uložil povinnosť platiť výživné do rúk plnoletého D.. V ostatnej časti sa plne stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa.

Rozsudok odvolacieho súdu napadol dovolaním otec. Dovolanie odôvodnil tým, že rozsudok okresného súdu napadol odvolaním, v ktorom namietal, že okresný súd nesprávne i nedostatočne zistil skutkový stav veci, nesprávne vyhodnotil dôkazy predložené účastníkmi konania, a preto rozhodol v jeho neprospech. Nesúhlasil hlavne so závermi súdov ohľadom jeho zárobkový možnosti a schopností. Namietal, že súdy nedostatočne zhodnotili slabú snahu matky nájsť si prácu. Nestotožnil sa ani s výškou zameškaného výživného, pričom dôvodil, že pokiaľ nezaplatil výživné za máj 2009, stalo sa tak nedopatrením a túto následne doplatil. Žiadal, aby dovolací zmenil napadnutý rozsudok a jeho vyživovaciu povinnosť k D. určil úmerne potrebám syna a možnostiam otca.

Ostatní účastníci sa k dovolaniu nevyjadřili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Prípustnosť dovolania podľa § 238 O.s.p. v predmetnej veci neprichádza do úvahy. Uvedené ustanovenie v odsekoch 1 až 3 pripúšťa dovolanie proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu a za určitých podmienok aj proti potvrdzujúcemu rozsudku. V zmysle odseku 4 tohto ustanovenia však dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených Zákonom o rodine, ibaže ide o rozsudok o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému

rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení. V preskúmvanej veci sú predmetom konania práva a povinnosti vyplývajúce z právneho vzťahu upraveného Zákonom o rodine (vyživovacia povinnosť rodičov), nejde však o obmedzenie alebo pozbavenie rodičovských práv a povinností alebo o pozastavenie ich výkonu, ani o priznanie rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, ani o určenie alebo zapretie rodičovstva a ani o osvojenie. Prípustnosť dovolania podľa uvedeného ustanovenia je preto vylúčená.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) Najvyšší súd Slovenskej republiky sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady, i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia nezakladajú. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takej vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z vymenovaných väd.

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. dovolateľ nenamietal a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ v danej veci svoje dovolanie odôvodnil podľa ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. (t.j. tým, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci), Vyčítal súdom, že nesprávne a neúplne zistili skutkový stav veci, nesprávne vyhodnotili vykonané dôkazy, a preto nesprávne vo veci rozhodli.

Podľa ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dovolanie možno odôvodniť len tým, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v ustanovení § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Treba dodať, že dovolací súd je viazaný uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane toho, ako ho dovolateľ obsahovo vymedzil; dovolacie dôvody neposudzuje podľa toho, ako ich označil dovolateľ, ale podľa ich obsahu.

Pre účely predmetného dovolacieho konania je vhodné zdôrazniť, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a nemožno sa ním úspešne domáhať revízie skutkových zistení súdov nižších stupňov ani výsledkov nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie. Posúdiť správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy. Dovolacie konanie má (a to je potrebné osobitne zdôrazniť) prieskumnú povahu; aj so zreteľom na ňu dovolací súd – na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu – nemá možnosť vykonávať dokazovanie (viď § 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.).

K jednotlivým dovolacím dôvodom treba uviesť, že (pokiaľ sú splnené ďalšie procesné predpoklady – najmä čo do včasnosti podania dovolania a jeho podania oprávnenou osobou) zakladá existencia procesnej vady konania v zmysle § 237 O.s.p., na ktorú poukazuje ustanovenie § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p., nielen prípustnosť dovolania, ale aj jeho opodstatnenosť. V prípade tzv. inej procesnej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) možno rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť dovolaciemu prieskumu len ak nejde o prípady, kedy zákon prípustnosť dovolania výslovne vylučuje (napríklad v prípadoch uvedených v § 238 ods. 4 O.s.p.). V prejednávanom prípade je prípustnosť dovolania vylúčená v zmysle § 238 ods. 4 O.s.p., preto dovolaciemu súdu nie je

daná právna možnosť vec preskúmať z hľadiska dôvodov v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p., tak ako to navrhol dovolateľ.

K tvrdeniam dovolateľa, že súdy nižších stupňov nezistili úplne a správne skutkový stav veci pre jej správne právne posúdenie (keď nezohľadnili jeho skutočné výdavky, ktoré sú nevyhnutné, že požiadavka syna na výšku výživného nezodpovedá jeho životnej úrovni), dovolací súd z hľadiska prípustnosti (i dôvodnosti) dovolania v zmysle § 237 O.s.p. písm. f/ uvádza:

K uvedenej námietke dovolateľa je treba dodať, že súd neodníma účastníkovi možnosť pred ním konať ani tým, že (prípadne) nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov; jeho rozhodnutie môže byť síce z tohto dôvodu vecne nesprávne, ale to ešte samo osebe nevedie k zmätočnosti rozhodnutia a nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

K námietke dovolateľa, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd ale právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 112/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je Najvyšším súdom Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), zároveň je ale zhodne zastávaný názor, že (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo (ani prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkovi konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (viď napríklad rozhodnutia

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 102/2004, sp. zn. 2 Cdo 282/2006, sp. zn. 3 Cdo 174/2005 a sp. 4 Cdo 165/2003). Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľa o nesprávnom právnom posúdení otázky výšky výživného boli aj opodstatnené, nezakladali by súčasne aj prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p.

Vzhľadom k uvedenému dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie je v prejednávanej veci procesne neprípustné, preto ho v zmysle § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. Riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, otázkou vecnej správnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu sa nezaoberal.

O trovách dovolacieho konania súd rozhodol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 146 ods. 1 O.s.p. písm. a/ O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 13. augusta 2012

JUDr. Jana B a j á n k o v á , v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť :

Hrčková Marta